

2ο Διεπιστημονικό Συνέδριο

Συναισθήματα και Πολιτική

16-19 Οκτωβρίου 2025

Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ
Σκουφά 45
ΑΘΗΝΑ

Παραλιακό συγκρότημα Παπαστράτου
Αργοναυτών & Φιλελλήνων
ΒΟΛΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικών και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Ε/Β
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Πέμπτη 16/10/2025 — ΑΘΗΝΑ

15:00	Έναρξη – Χαιρετισμοί	
1. Κοινωνικά δίκτυα στο ψηφιακό περιβάλλον: Επιθυμία και φαντασιακές προβολές		
Προεδρία: Άννα Καρακατσούλη		
15:30	Χρήστος Κουρούτζας, Δημήτρης Παρασκευόπουλος	Τα συναισθήματα στην εποχή του αβέβαιου αλγοριθμικού ματαρίσματος και της ψηφιακής κοινωνίας της διακινδύνευσης: Η περίπτωση των εφαρμογών γνωριμιών
15:45	Μήτσος Μπιλάλης	Συναισθηματικές ατμόσφαιρες, social media και ξεγυμνωμένα σώματα: Διεκδικώντας το πολιτικό στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
16:00	Δημοσθένης Μπούλιος	Βιοπολιτική και ψυχοπολιτική: Επιθυμία, ηδονή και εξουσία στην εποχή των κοινωνικών δικτύων
16:15	Συζήτηση	
2. Ιστορία, ψυχολογία και κοινωνική θεωρία: Τα πάθη του πολέμου		
Προεδρία: Βαγγέλης Καραμανωλάκης		
16:45	Χριστίνα Θεοδοσίου	Ανεκπλήρωτο πένθος και συλλογική μνήμη: Ο εορτασμός της 11 ^{ης} Νοεμβρίου 1918 στη Γαλλία (1920 – 1930)
17:00	Δημήτρης Καλογιαννίδης	«Παντού η δυστυχία ... Έφυγε το χαμόγελο από το πρόσωπο των ανθρώπων». Προσεγγίζοντας την κατοχική εμπειρία σε μια πόλη της βουλγαρικής ζώνης κατοχής μέσα από το πρίσμα των συναισθημάτων
17:15	Ρίκα Μπενβενίστε	Δέκα νεκροί και τρεις κηδείες στρατιωτών στη Θεσσαλονίκη στα χρόνια του Εμφυλίου

Πέμπτη 16/10/2025 — ΑΘΗΝΑ

17:30	Θεόφιλος Διαμάντης, Φυλλένια Γκλεζάκου	Η «αθέατη» εμπειρία του Μετατραυματικού Στρες (PTSD) στις συγκρούσεις του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου
17:45	Γρηγόριος Πατρικάκος	Πόλεμος και ανθρωπογενείς καταστροφές: Πολιτική εργαλειοποίηση των συναισθημάτων και ιστορικό τραύμα. Οι περιπτώσεις του Ντονμπάς και της Γάζας
18:00	Συζήτηση	
18:30	Διάλειμμα	
3. Συναισθήματα, ψυχολογία και κοινωνική θεωρία: Η χειραγώγηση της ψυχής		
Προεδρία: Δήμητρα Βασιλειάδου		
18:45	Δανάη Καρυδάκη	Στο όνομα της φροντίδας: Ψυ-επιστήμες και εθνικοφροσύνη στη μετεμφυλιακή Ελλάδα (1949 – 1967)
19:00	Κυριακή Λαμπροπούλου	Η εννοιολόγηση της φροντίδας ως σχέση και ως δραστηριότητα στη φεμινιστική σκέψη: Από την ισότητα στη διαφορά
19:15	Δήμος Σπαθάρας	Αηδία, αποανθρωποποίηση και στιγματισμός: Από την ψυχολογία στην πολιτική
19:30	Δέσποινα Καρακατσάνη, Παυλίνα Νικολοπούλου	Ψυχαναλυτικές θεωρίες στον παιδαγωγικό λόγο της εθνικοφροσύνης
19:45	Συζήτηση	
20:15	Τέλος 1 ^{ης} ημέρας	

Παρασκευή 17/10/2025 — ΒΟΛΟΣ

4. Χειραγώγηση: Η βία του λόγου		
Προεδρία: Ρέα Ματσάγγου		
15:00	Μαρία Πατέρα	Φόβος και πολιτικός λόγος στην κλασική Αθήνα
15:15	Ειρήνη Βισβάρδη	Σώματα και πρόσωπα που (δε) μετράνε: Τα βασανιστήρια ως «ανάγκη» στα αρχαία Αθηναϊκά δικαστήρια και στις απόρρητες φυλακές της CIA μετά την 11 ^η Σεπτεμβρίου.
15:30	Παρασκευή Κουρκουβάτη	Η εξέγερση των ανδριάντων και ο φόβος του θανάτου στην Αντιόχεια το 387 μ.Χ.
15:45	Συζήτηση	
16:15	Διάλειμμα / Καφές	
5. Χειραγώγηση: Λογική και παράλογο		
Προεδρία: Μοχαμάντ Παναχί		
16:30	Δημήτρης Τσιρίμπας	Βάσιμα παράλογο: Οι θεωρίες συνωμοσίας ως εύλογα πολιτικά συμπτώματα
16:45	Γιούλη Φωκά – Καβαλλιεράκη	Θεωρίες συνωμοσίας και συμπεριφορά ψηφοφόρων: Γνωστικοί και συναισθηματικοί μηχανισμοί στη λήψη αποφάσεων
17:00	Τζένη Λιαλιούτη	Συναισθήματα και Προπαγάνδα: Το Διαφημιστικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Πολιτειών στον Ψυχρό Πόλεμο
17:15	Νίκος Χριστοφής	Νέο–Οθωμανισμός και Συναισθηματική Πολιτική στην Τουρκία
17:30	Συζήτηση	
18:00	Διάλειμμα	

Παρασκευή 17/10/2025 — ΒΟΛΟΣ

6. Οικογένεια: Σχέσεις και μνήμες		
Προεδρία: Άννα Ματθαίου		
18:15	Ουρανία Καραγιάννη	Πρόσωπα και πράγματα: Αναγνώσεις διαπροσωπικών σχέσεων και συναισθημάτων στο οικιακό περιβάλλον των Ελλήνων της Βενετίας (17 ^{ος} αιώνας)
18:30	Δήμητρα Βασιλειάδου	Στο όνομα της αγάπης: Εραστές, σύζυγοι, γονείς και παιδιά στον μακρύ 19 ^ο αιώνα
18:45	Ζωή Καζάκου	Οικογενειακή Μνήμη και Συναισθήματα: Μελέτη Περίπτωσης στη Νίκαια του Πειραιά
19:00	Συζήτηση	
7. Φύλο: Έρωτας, βία και πολιτική		
Προεδρία: Έλενα Τζελέπη		
19:30	Νίκος Φιλιππαίος	Η διαλεκτική των νοοτροπιών και των συναισθημάτων στο «Έρωτος Αποτελέσματα»
19:45	Γλαύκη Γκότση	Οι φωτογραφίες της μητέρας. Συναισθημα και πολιτική σε έργα φεμινιστριών καλλιτεχνών
20:00	Ιωάννα Λιούτσια	Η πλατεία ως πεδίο συναισθήματος: Žene u Crnom (1991 – 1995) και γυναίκες της Κοκκινιάς (Μαρία Καραβέλα, 1979)
20:15	Συζήτηση	
20:45	Τέλος 2 ^{ης} ημέρας	

8. Ανταπόδοση: Η βία της δικαιοσύνης		
Προεδρία: Πηνελόπη Παπαπλία		
09:30	Θάνος Βαρβεράκης	«Μετά νοσηράς και κυνικής περιεργείας»: Ανεπιθύμητα συναισθήματα και το ζήτημα της δημοσιότητας των εκτελέσεων στο Μεσοπόλεμο
09:45	Δημήτρης Καργιώτης	Μεταξύ εκδίκησης και απάθειας: Συναίσθημα και ανταποδοτική δικαιοσύνη
10:00	Νεφέλη Λιόντου	«Ya sono la hora de la Djusticia»: Οι εικόνες της δίκης των Εβραίων συνεργατών και η δημόσια κατασκευή του γεγονότος (Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 1946)
10:15	Συζήτηση	
9. Εξεγέρσεις: Έξαψη, ελπίδα, μνήμη		
Προεδρία: Ιωάννα Λαλιώτου		
10:45	Αιμιλία Σαλβάνου	Ελπίδα, μνήμη και πολιτική φαντασία: συναισθηματικές διαδρομές στα νεανικά κινήματα της δεκαετίας του 1960
11:00	Πολυμέρης Βόγλης	Έξαψη: Το πλήθος στην εξέγερση του Πολυτεχνείου, Νοέμβριος 1973
11:15	Δήμητρα Νεφέλη Αλωνιάτη	Η μνήμη του Πολυτεχνείου, τροφοδότης της εξέγερσης της Γενιάς του 815
11:30	Συζήτηση	
12:00	Διάλειμμα / Καφές	

10. Θρησκευτική πίστη και πολιτική		
Προεδρία: Έφη Ράγια		
12:15	Τασούλα Μαρκομιελάκη	Η από άμβωνος έκφραση συναισθημάτων στην εκκλησιαστική ρητορική του Ηλία Μηνιάτη (1669 – 1714)
12:30	Μυρτώ Λάμπρου	Χρήσεις και καταχρήσεις του θρησκευτικού αισθήματος στα χρόνια της οθωμανικής βασιλείας (1833 – 1853)
12:45	Κώστας Πολύζος	Cum ira et studio: Πολιτικό πράττειν και ορθόδοξη θρησκευτικότητα
13:00	Συζήτηση	
11. Θρησκεία και πολιτική βία		
Προεδρία: Βασιλική Γιακουμάκη		
13:30	Κρυσταλλία Μαρκάκη	Κυνήγι μαγισσών: Θρησκευτική πίστη και φανατισμός, ταυτότητες και κινητοποιήσεις
13:45	Κονδυλένια Μπελίτσου	Συναισθηματικές ρίζες του θρησκευτικού φανατισμού μέσα από την υπόθεση Samuel Paty
14:00	Σωτήρης Ρούσσο	Το «μαστίγιο της οργής του Θεού»: Αντι-ηγεμονική εξέγερση και αποκαλυπτικός λόγος από τον Μάχντι του Σουδάν στον ISIS
14:15	Συζήτηση	
14:45	Διάλειμμα / Ελαφρύ γεύμα	

Σάββατο 18/10/2025 — ΒΟΛΟΣ

12. Παραστατικές τέχνες: Λόγος και εικόνα		
Προεδρία: Γιάννης Βαραλής		
17:00	Γωγώ Βαρζελιώτη	Λογική και συναίσθημα στην πρώιμη νεοελληνική δραματουργία (16 ^{ος} – 17 ^{ος} αιώνας)
17:15	Κωνσταντίνα Σταματογιαννάκη	Οι αρχειονόμοι ανάμεσα στα συναισθήματα και τη συναίσθηση του καθήκοντος
17:30	Νίκη Μίγγα	Το τραύμα της συλλογικής μνήμης στη Μακρόνισο μέσα από την καλλιτεχνική του αποτύπωση: Ο Λοιμός του Αντρέα Φραγκιά και το Χάππυ Νταίη του Παντελή Βούλγαρη
17:45	Συζήτηση	
13. Παραστατικές τέχνες: Επιτέλεση και πολιτική		
Προεδρία: Γωγώ Βαρζελιώτη		
18:15	Ξένια Γεωργοπούλου	Παράπλευρες απώλειες: Πολιτική και συναισθήματα στον Βασιλιά Ιωάννη του Σαίξπηρ
18:30	Εύη Προύσαλη	Η επιτελεστικότητα του συναισθήματος στη σύγχρονη σκηνική πράξη ως δυνατότητα κοινωνικής ενεργοποίησης του θεατή. Μια προσέγγιση βασισμένη στις σύγχρονες διεπιστημονικές θεωρήσεις με αναφορά σε συγκεκριμένα παραστασιακά παραδείγματα.
18:45	Αθηνά Συριάτου	Brexit, θέατρο και συναισθήματα: Πολιτική με άλλα μέσα;
19:00	Συζήτηση	
19:30	Καλλιτεχνική περφόρμανς	
20:30	Τέλος 3 ^{ης} ημέρας	

14. Τραύμα: Μνήμη, δικασμός, ξεριζωμός		
Προεδρία: Ρίτσα Δέλτσου		
09:00	Πέτρος Κώρης	Κατασκευάζοντας συναισθηματικά πρότυπα: Ο Εθνικός Δικασμός ως Συναισθηματικός Δικασμός (1915 – 1920)
09:15	Μύρωνας Ξυδάκης	Μικρασιάτες πρόσφυγες στο Ηράκλειο κατά τον Μεσοπόλεμο: Βίωμα, Συναίσθημα και Μνήμη
9:30	Έλενα Μπουλετή	Η συνύπαρξη που ήταν αδύνατη στην πατρίδα, έγινε δυνατή στη διασπορά; Σχέσεις και αλληλεπίδραση Ελληνοκυπρίων – Τουρκοκυπρίων στη Μ. Βρετανία πριν και μετά το 1974
9:45	Συζήτηση	
10:15	Διάλειμμα	
15. Μεταπολίτευση: Πολιτικές και συναισθηματικές διαμάχες		
Προεδρία: Πολυμέρης Βόγλης		
10:30	Πάρις Ασλανίδης, Νίκος Μαραντζίδης	Συναισθηματικές διαστάσεις της διαιρετικής τομής κέντρο – περιφέρεια στο πολιτικοποιημένο οπαδικό κίνημα. Η περίπτωση του ΠΑΟΚ
10:45	Γεώργιος Κανέλλος	Οι μεταβολές στο πεδίο του συλλογικού συναισθήματος από την πρώτη στην δεύτερη τετραετία διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Το συλλογικό συναίσθημα των τελών της δεκαετίας του 1980 μέσα από καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις.
11:00	Παντελής Κυπριανός	Πολιτικά πάθη στην Τρίτη Ελληνική Δημοκρατία
11:15	Συζήτηση	

Κυριακή 19/10/2025 — ΒΟΛΟΣ

16. Μεταπολίτευση: Ταραχές των συναισθημάτων		
Προεδρία: Άννα Καρακατσούλη		
11:45	Κλειώ Χατζηδανιήλ	Η ευρωπαϊκή ενοποιητική ιδέα και η ελληνική ανταπόκριση στη βάση των συναισθημάτων (20 ^{ος} – 21 ^{ος} αιώνας).
12:00	Γιώργος Μπιθυμήτρης	Η ελληνική κρίση ως τραύμα: μία ψυχοκοινωνική προσέγγιση
12:15	Παυλίνα Χατζηγεωργίου	Καταργώντας την κρατική πολιτική για το βιβλίο και την ανάγνωση: Συναίσθημα στον δημόσιο και ιδιωτικό λόγο περί κατάργησης του ΕΚΕΒΙ (2013 – 2014)
12:30	Συζήτηση	
13:00	Συμπεράσματα / Τέλος εργασιών	

Εικόνα εξωφύλλου:

Louis Léopold Boilly (1761 – 1845, Γαλλία)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Louis_L%C3%A9opold_Boilly_-_Group_of_Thirty-Five_Heads_-_Google_Art_Project.jpg

Η «συναισθηματική στροφή» (emotional ή και affective turn) έχει τις καταβολές της στη μακρά συνομιλία των κοινωνικών και των ανθρωπιστικών σπουδών με την ψυχολογία και την ψυχανάλυση και με πειραματισμούς γύρω από έννοιες όπως οι «νοοτροπίες», η «ευαισθησία», η «ντροπή», η «πίστη», το «βίωμα». Ωστόσο, από τις αρχές του 21ου αιώνα παρατηρούμε τη σημαντική πύκνωση των μελετών που εστιάζουν στον ρόλο των συναισθημάτων στα κοινωνικά φαινόμενα, τόσο στο παρόν όσο και στο παρελθόν, και στον στοχασμό γύρω από τις συνδέσεις των ανθρωπιστικών επιστημών με τις τέχνες, τις θετικές επιστήμες και την κοινωνική θεωρία.

Σε μια εποχή καταϊγιστικών αλλαγών στον δυτικό κόσμο και σε παγκόσμιο επίπεδο, όπου το παράδειγμα του Διαφωτισμού και ο ορθολογισμός κλονίζονται, θα επιχειρηθεί η προσέγγιση των συναισθηματικών εμπειριών ως βασικών στοιχείων για την κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, της κοινωνικής ζωής και των πολιτισμικών φαινομένων. Το συνέδριο ενδιαφέρεται για την αναγνώριση της σημασίας των συναισθημάτων σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο προκειμένου να κατανοηθεί βαθύτερα πώς τα συναισθήματα διαμορφώνουν και διαμορφώνονται από την πολιτική, καθώς και πώς επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις κοινωνικές δομές και τις πολιτικές διαδικασίες.

Συνδιοργάνωση του Εργαστηρίου Ιστορίας του Βιβλίου
(Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΕΚΠΑ)
με το Τμήμα ΙΑΚΑ του ΠΘ.